

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E. d)

Proba scrisă la Filosofie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TEMA (30 bodov)

Odpovedajte na každú z nasledovných požiadaviek:

1. Vysvetlite zmysel pojmu *politická moc*. **4 body**
2. Vymenujte dvoch filozofov, ktorí sa pokúšali vo svojich dielach riešiť problém individuálnej slobody. **6 bodov**
3. Vysvetlite jednu z charakteristík politickej filozofie a jasne ju upresnite. **10 bodov**
4. Predstavte nakrátko jeden filozofický koncept, vzťahujúci sa na špecifickosť demokracie. **6 bodov**
5. Utvorte afirmatívny filozofický výrok, ktorý by vytvoril vzťah medzi pojmami *pozitívne práva* a *diskriminácia*. **4 body**

II. TEMA (30 bodov)

Prenalyzujte nakrátko z filozofickej perspektívy problematiku *vzťahu jestvujúceho medzi rovnosťou a spravodlivosťou*, berúc do ohľadu nasledovné oporné body:

- vymenovať jedného filozofa, ktorý sa zaoberal problematikou vzťahu medzi rovnosťou a spravodlivosťou **4 body**
- vysvetliť jednu filozofickú tézu/názor o vzťahu medzi rovnosťou a spravodlivosťou **10 bodov**
- zobrazíť filozofickú tézu/názor, ktorú ste vysvetlili, jednou konkrétnou situáciou zo súčasnej spoločnosti **6 bodov**
- vytvoriť jednu námietku na filozofickú tézu/názor, ktorú ste práve vysvetlili **6 bodov**
- spresniť spôsob, akým môže byť hodnotený význam pojmu *spravodlivosť*, v podmienkach keď by sme pokladali, že jestvujúce majetkové rozdiely medzi ľuďmi sú nespravodlivé. **4 body**

III. TEMA (30 bodov)

A. *Zároveň je jasné prečo je človek spoločenskejšou bytosťou, ako včela, alebo hocijaká dočasná bytosť; lebo príroda nevytvára nič bez cieľa. Ale medzi všetkými živočíchmi, jedine človek vie hovoriť. Neartikulovaný hlas, naznačuje len pôžitok, alebo bolesť a majú ho aj ostatné živočích, ale ich náture sa pozdvihuje len na úroveň pocitu pôžitku, alebo bolesti, ktoré si navzájom zdieľajú, kým jazyk slúži k tomu, aby si vyjadril čo je užitočným a čo škodlivým, ako i čo je spravodlivým a čo nie. A túto vlastnosť má iba človek, na rozdiel od všetkých iných živočíchov, takže iba on sám je schopný rozlišovať zlé od dobrého, správne od nesprávneho ako i ostatné morálne stavy. Spoločenstvo takýchto bytostí tvorí potom rodinu a štát.*

(Aristotel, *Politika*)

1. Opierajúc sa o daný text, poukážte na dve charakteristiky ľudskej náture. **4 body**
2. Nájdite jeden rozdiel jestvujúci medzi filozofickou koncepciou o ľudskej náture, spresnenej v texte a iným filozofickým konceptom o ľudskej náture, ktorého hlavnú myšlienku jasne upresnite. **6 bodov**
3. Znázornite na asi pol strane, vzťah jestvujúci medzi pojmami *jedinec* a *komunita*. **10 bodov**
- B. Vediať, že *problémy aplikovanej etiky sú kontroverzné a majú jasný morálny charakter*:
 1. Použite argumenty v prospech filozofickej myšlienke vyjadrenej vo výroku. **6 bodov**
 2. Utvorte vlastný názor ohľadom aktuálnosti filozofického náhľadu vyjadreného vo výroku. **4 body**